

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 6.5.2015
COM(2015) 192 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

O strategie privind piața unică digitală pentru Europa

{SWD(2015) 100 final}

Extras din Orientările politice pentru viitoarea Comisie Europeană – Un nou început pentru Europa: Agenda mea pentru locuri de muncă, creștere, echitate și schimbări democratice (15 iulie 2014)

Prioritatea nr. 2: O piață unică digitală conectată

„Cred că trebuie să valorificăm mult mai bine oportunitățile însemnate pe care le oferă tehnologiile digitale, pentru care nu există frontiere. În acest sens, va trebui să avem curajul de a dărâma barierele naționale în ceea ce privește reglementările în sectorul telecomunicațiilor, drepturile de autor și legislația privind protecția datelor, gestionarea frecvențelor radio și aplicarea dreptului concurenței.

*Dacă acționăm astfel, putem asigura faptul că cetățenii europeni vor putea în curând să își utilizeze telefoanele mobile în întreaga Europă fără să fie nevoiți să plătească tarife de roaming. Putem asigura faptul că toți consumatorii sunt în măsură să acceseze servicii, muzică, filme și evenimente sportive pe dispozitivele lor electronice oriunde s-ar afla în Europa și fără a ține seama de frontiere. Putem crea condiții de concurență echitabile, prin care toate întreprinderile care își oferă bunurile sau serviciile în Uniunea Europeană să facă obiectul acelorași norme privind protecția datelor și protecția consumatorilor, indiferent de locul în care se află serverul lor. **Prin crearea unei piețe unice digitale conectate, în cursul mandatului viitoarei Comisii putem genera în Europa o creștere suplimentară în valoare de până la 250 de miliarde EUR**, creând astfel sute de mii de noi locuri de muncă, în special pentru persoanele mai tinere aflate în căutarea unui loc de muncă, și o societate bazată pe cunoaștere dinamică.*

*În acest scop, intenționez ca, în primele șase luni ale mandatului meu, să iau **măsuri legislative ambițioase în direcția unei piețe unice digitale conectate**, în special prin încheierea rapidă a negocierilor referitoare la normele europene comune privind protecția datelor, prin creșterea gradului de ambiție al reformei în curs a normelor noastre din sectorul telecomunicațiilor, prin modernizarea normelor privind drepturile de autor, având în vedere revoluția digitală și evoluția comportamentului consumatorilor, și prin modernizarea și simplificarea normelor privind protecția consumatorilor pentru achizițiile online și cele digitale. Aceste măsuri ar trebui să fie însoțite de eforturi menite să stimuleze competențele digitale și învățarea la nivelul societății, precum și să faciliteze crearea de întreprinderi noi inovatoare. Creșterea gradului de utilizare a tehnologiilor digitale și a serviciilor online ar trebui să devină o politică orizontală, care să acopere toate sectoarele economiei și ale sectorului public.”*

Jean-Claude Juncker

1. INTRODUCERE: MOTIVELE PENTRU CARE AVEM NEVOIE DE O PIAȚĂ UNICĂ DIGITALĂ

Economia mondială devine rapid digitală. Tehnologiile informației și comunicațiilor (TIC) nu mai reprezintă un sector specific, ci fundamentul tuturor sistemelor economice inovatoare moderne. Internetul și tehnologiile digitale ne transformă viețile, modul în care trăim – ca persoane fizice, în afaceri, precum și în comunitățile noastre – pe măsură ce se integrează mai mult în toate sectoarele economiei și societății noastre.

Amploarea și rapiditatea acestor schimbări oferă oportunități imense pentru inovare, creștere economică și locuri de muncă. De asemenea, acestea atrag atenția autorităților publice asupra unor chestiuni politice dificile care necesită o acțiune coordonată din partea UE. Toate statele membre se confruntă cu probleme similare, dar nivelul național este prea limitat pentru a le permite să profite de toate oportunitățile și să se ocupe de toate provocările generate de această schimbare de proporții. În multe cazuri cadrul adecvat se găsește la nivel european. Acesta este motivul pentru care Comisia Europeană a stabilit crearea unei piețe unice digitale ca fiind una dintre prioritățile sale esențiale.

Într-o piață unică digitală liberă circulație a mărfurilor, a persoanelor, a serviciilor și a capitalurilor este asigurată și persoanele fizice și întreprinderile, indiferent de cetățenie sau de locul de reședință, pot beneficia de un acces neîntrerupt la activități online și pot exercita astfel de activități în condiții de concurență loială și la un nivel ridicat de protecție a consumatorilor și a datelor cu caracter personal. Realizarea unei piețe unice digitale va garanta faptul că Europa se menține pe o poziție de top la nivel mondial în domeniul economiei digitale, sprijinind astfel întreprinderile europene să dobândească o dimensiune globală.

Europa are capacitatea de a fi lider în economia digitală globală, dar, în prezent, nu reușim să valorificăm la maximum beneficiile oferite de aceasta. Ambițiile UE de dezvoltare sunt înfrânate de fenomenul fragmentării și de obstacole care nu există în cadrul pieței unice fizice. Reducerea acestor obstacole în interiorul Europei ar putea contribui cu o sumă suplimentară de 415 miliarde EUR la PIB-ul european¹. Economia digitală poate extinde piețele și poate promova servicii de mai bună calitate la prețuri mai avantajoase, poate oferi mai multe posibilități de alegere și poate crea noi surse de ocupare a forței de muncă. O piață unică digitală poate favoriza înființarea de întreprinderi noi și poate permite întreprinderilor existente să se dezvolte și să profite de amploarea unei piețe de peste 500 de milioane de locuitori.

Prezenta strategie privind piața unică digitală a beneficiat de contribuții din partea statelor membre, a Parlamentului European și a părților interesate, precum și de dialogul cu acestea. Strategia are un domeniu de aplicare multianual și se axează pe acțiuni-cheie interdependente care pot fi întreprinse numai la nivelul UE. Acestea au fost alese pentru a avea un impact maxim, pot fi realizate în cursul mandatului acestei Comisii și vor fi puse în aplicare în conformitate cu principiile unei mai bune legiferări. Fiecare acțiune va face obiectul unor

¹ Trimiterile la informațiile factuale expuse în prezentul document se regăsesc în documentul de lucru al serviciilor Comisiei intitulat „*A Digital Single Market Strategy for Europe – Analysis and Evidence*” (O strategie privind piața unică digitală pentru Europa – analize și dovezi) [SWD(2015) 100]. De asemenea, documentul respectiv conține mai multe detalii privind natura provocărilor abordate în cadrul strategiei, precum și elemente care o susțin.

consultări adecvate și al unei evaluări corespunzătoare a impactului. Strategia privind piața unică digitală va avea la bază trei piloni.

- **Un acces mai bun al consumatorilor și al întreprinderilor la bunuri și servicii online în întreaga Europă** – în acest scop, este necesară eliminarea rapidă a principalelor diferențe dintre mediul online și cel offline pentru a înlătura obstacolele din calea activității online transfrontaliere.
- **Crearea condițiilor adecvate pentru dezvoltarea rețelelor și a serviciilor digitale** – pentru aceasta sunt necesare infrastructuri și servicii de conținut de mare viteză, sigure și fiabile, susținute de un cadru de reglementare adecvat pentru inovare, investiții, concurență loială și condiții echitabile de concurență.
- **Valorificarea la maximum a potențialului de creștere al economiei digitale europene** – pentru a atinge acest obiectiv sunt necesare investiții în infrastructurile și tehnologiile TIC, de exemplu cloud computingul și volumele mari de date (*Big Data*), precum și cercetare și inovare pentru a stimula competitivitatea industrială și îmbunătățirea serviciilor publice, a incluziunii și a competențelor.

2. ACCES ONLINE MAI BUN PENTRU CONSUMATORII ȘI ÎNTRINDERILE DIN ÎNTREAGA EUROPA

Piața unică digitală va oferi întreprinderilor, în special întreprinzătorilor, noi oportunități de extindere în întreaga Europă. Prin urmare, sunt necesare măsuri imediate pentru a elimina barierele din calea activității online transfrontaliere, printre care se numără diferențele dintre statele membre în ceea ce privește dreptul contractual și legislația privind drepturile de autor, precum și reducerea sarcinii legate de TVA. O parte a procesului de consolidare a încrederii consumatorilor în vânzările online transfrontaliere necesită servicii de colectare transfrontaliere la prețuri accesibile și de înaltă calitate, care nu există în momentul de față. Strategia înseamnă și definirea unui cadru adecvat privind comerțul electronic și prevenirea injustei discriminări a consumatorilor și a întreprinderilor atunci când încearcă să acceseze conținut online sau să achiziționeze bunuri și servicii online în cadrul UE. Discriminarea se poate manifesta sub formă de restricții legate de cetățenie, reședință sau localizare geografică, care sunt în contradicție cu principiile de bază ale UE.

2.1. Norme privind comerțul electronic transfrontalier care să inspire încredere consumatorilor și întreprinderilor

Unul dintre motivele pentru care consumatorii și întreprinderile mai mici nu recurg în mai mare măsură la comerțul electronic transfrontalier este acela că normele care se aplică acestor tranzacții pot fi complexe, neclare și diferite de la un stat membru la altul. Coexistența a 28 de legislații naționale diferite în materie de protecția consumatorilor și drept contractual descurajează întreprinderile de la comerțul transfrontalier și îi împiedică pe consumatori să beneficieze de cele mai competitive oferte și de gama completă de oferte online.

- Consumatorii din UE ar putea economisi 11,7 miliarde EUR anual dacă ar putea alege din întreaga gamă de bunuri și servicii oferite în UE atunci când fac cumpărături online.
- 61 % dintre consumatorii din UE au încredere în cumpărăturile efectuate prin internet de la un comerciant cu amănuntul situat în statul lor membru de origine, însă numai 38 % au încredere în cumpărăturile efectuate într-un alt stat membru al UE.
- Numai 7 % dintre IMM-urile din UE efectuează vânzări transfrontaliere.

În cadrul pieței unice, întreprinderile ar trebui să fie în măsură să își gestioneze vânzările în conformitate cu un set comun de norme. Unele aspecte legate de protecția consumatorilor și dreptul contractual au fost deja armonizate pe deplin în cazul vânzărilor online (cum ar fi informațiile care trebuie furnizate consumatorilor înainte de a încheia un contract sau normele care reglementează dreptul lor de a denunța acordul în cazul în care se răzgândesc). Cu toate acestea, alte aspecte ale contractului (cum ar fi căile de atac disponibile în cazul în care bunurile corporale nu sunt conforme cu contractul de vânzare) sunt supuse numai normelor UE care prevăd o armonizare minimă, cu posibilitatea ca statele membre să adopte dispoziții mai stricte. Atunci când este vorba de căile de atac pentru un conținut digital defectuos achiziționat online (cum ar fi cărțile electronice) nu există deloc norme UE specifice și doar câteva la nivel național.

Prin simplificarea și modernizarea normelor privind achizițiile transfrontaliere online și digitale, mai multe întreprinderi vor fi încurajate să vândă online la nivel transfrontalier și va crește încrederea consumatorilor în comerțul electronic transfrontalier. Dacă în toate statele membre ale UE s-ar aplica norme identice privind comerțul electronic, 57 % dintre întreprinderi declară că ar începe sau și-ar intensifica vânzările online în alte state membre ale UE.

Pentru a asigura condiții adecvate care să permită dezvoltarea comerțului electronic transfrontalier, Comisia, astfel cum a anunțat în programul său de lucru pentru 2015, va prezenta o propunere legislativă modificată², cu scopul de a le permite comercianților să se bazeze pe legislațiile lor naționale, armonizând în continuare principalele drepturi și obligații ale părților la un contract de vânzare-cumpărare. Printre măsurile prevăzute se numără în special punerea la dispoziție a unor căi de atac în cazul neexecutării unei obligații și a unor perioade corespunzătoare pentru dreptul la o garanție juridică. Obiectivul este acela de a se asigura că diferențele legate de legislația obligatorie la nivel național în materie de contracte de consum sau diferențele cauzate de normele specifice produselor, cum ar fi etichetarea, nu descurajează comercianții de pe piața internă de la comerțul transfrontalier.

Cu toate acestea, doar un set comun de norme nu este suficient. Este nevoie și de o asigurare mai rapidă, flexibilă și coerentă a respectării normelor în domeniul protecției consumatorilor în cazul achizițiilor online și digitale pentru a le face pe deplin operaționale. Comisia va prezenta o propunere de revizuire a Regulamentului privind cooperarea în materie de protecție a consumatorului³, care va clarifica și va dezvolta competențele autorităților de aplicare a legii și va asigura o mai bună coordonare a activităților de monitorizare a pieței și a mecanismelor de alertă pentru o detectare mai rapidă a încălcărilor. În plus, Comisia va institui în 2016 o platformă online de soluționare a litigiilor la nivelul UE.

Până la sfârșitul anului 2015, Comisia va prezenta o propunere modificată (i) care să cuprindă norme armonizate ale UE pentru achizițiile online de conținut digital și (ii) care să permită comercianților să se bazeze pe legislația lor națională întemeiată pe un anumit set de drepturi contractuale principale obligatorii la nivelul UE pentru vânzările online interne și transfrontaliere de bunuri corporale.

² COM(2011)635, 2011/0284/COD.

³ Regulamentul (CE) nr. 2006/2004.

Comisia va prezenta o propunere de revizuire a Regulamentului privind cooperarea în materie de protecție a consumatorului pentru a dezvolta mecanisme de cooperare mai eficiente.

2.2. Servicii de coletărie transfrontaliere, de înaltă calitate și la prețuri accesibile

Serviciile transfrontaliere de livrare, de înaltă calitate și la prețuri accesibile pot consolida încrederea consumatorilor în vânzările online transfrontaliere. Părțile interesate își exprimă nemulțumirea față de lipsa de transparență, costurile excesive de expediere a coletelor de mici dimensiuni și lipsa de interoperabilitate între diferiții operatori implicați în mod obișnuit în coletăria transfrontalieră și, în consecință, față de ceea ce reprezintă o sursă de disconfort pentru consumatorul final.

- 62 % dintre întreprinderile care în prezent nu vând online, dar încearcă să facă acest lucru, declară că nivelul prea ridicat al costurilor de livrare reprezintă o problemă.
- Se estimează că tarifele publicate pentru serviciile de coletărie transfrontaliere percepute de operatorii poștali naționali sunt de două până la cinci ori mai mari decât prețurile de pe piața internă.

Prețurile ridicate și ineficiența serviciilor de coletărie nu ar trebui să constituie un obstacol în calea comerțului online transfrontalier. Industria va realiza un exercițiu de autoreglementare și va prezenta Comisiei un raport pe această temă în iunie 2015. Acest exercițiu se concentrează pe aspectele de calitate și interoperabilitate, precum *track and trace* (identificare și urmărire) și livrarea mai rapidă a coletelor, dar nu se referă la prețuri sau la supravegherea reglementară. Comisia va evalua acțiunile întreprinse de industrie și va adopta măsuri complementare pentru a îmbunătăți transparența prețurilor pentru livrările europene, inclusiv pentru prețurile aferente coletelor de mici dimensiuni, și pentru a consolida supravegherea reglementară a piețelor de coletărie transfrontaliere în vederea asigurării unei bune funcționări a livrărilor transfrontaliere. Comisia va evalua necesitatea unor măsuri suplimentare după o perioadă de doi ani de la adoptarea acestor măsuri, ținând cont în mod corespunzător de progresele înregistrate.

În prima jumătate a anului 2016, Comisia va adopta măsuri în vederea îmbunătățirii transparenței prețurilor și a îmbunătățirii supravegherii reglementare în materie de coletărie.

2.3. Prevenirea blocării geografice nejustificate

Blocarea geografică se referă la practicile utilizate în scopuri comerciale de către comercianții online, care au ca rezultat refuzul accesului la site-uri din alte state membre. Uneori, consumatorii pot avea acces la site, dar nu pot încă să achiziționeze produse sau servicii de pe site-ul respectiv. Consumatorul poate fi, de asemenea, redirecționat spre un site local al aceleiași întreprinderi cu prețuri diferite sau cu un alt produs sau serviciu. În alte cazuri, dacă nu se refuză vânzarea, se utilizează practici de geolocalizare, și drept urmare sunt aplicate automat prețuri diferite pe baza localizării geografice, de exemplu, atunci când clienții serviciilor online de închiriere a unui autoturism dintr-un stat membru plătesc mai mult pentru a închiria același autoturism într-o anumită destinație decât clienții online dintr-un alt stat membru. Blocarea geografică este unul dintre instrumentele folosite de întreprinderi pentru a segmenta piețele în funcție de frontierele naționale (restricții teritoriale). Prin limitarea posibilităților de alegere și a opțiunilor consumatorilor, blocarea geografică reprezintă o cauză majoră de nemulțumire a consumatorilor și de fragmentare a pieței interne.

- 74 % din plângerile primite de Rețeaua Centrelor Europene ale Consumatorilor cu privire la diferențele de preț sau alte discriminări geografice cu care se confruntă consumatorii sunt legate de achiziții transfrontaliere online.

Practicile de blocare geografică pot fi rezultatul unei decizii unilaterale a actorilor de pe piață, al unor acorduri între competitori pentru împărțirea pieței sau al unor acorduri verticale (pentru drepturile de difuzare pe un teritoriu). Uneori, aceste restricții privind oferta și diferențele de preț generate de acestea pot fi justificate, de exemplu, în cazul în care vânzătorul trebuie să respecte obligații juridice specifice. Cu toate acestea, în multe cazuri blocarea geografică online nu este justificată. Aceste practici nejustificate ar trebui interzise în mod expres, astfel încât consumatorii și întreprinderile din UE să poată profita pe deplin de piața unică în ceea ce privește opțiunile de care beneficiază și prețurile mai mici.

În prima jumătate a anului 2016, Comisia va prezenta propuneri legislative pentru a pune capăt blocării geografice nejustificate. Printre acțiunile vizate s-ar putea număra modificarea punctuală a cadrului privind comerțul electronic⁴ și a cadrului prevăzut la articolul 20 din Directiva privind serviciile⁵.

Comisia lansează, de asemenea, o anchetă sectorială în domeniul concurenței care se axează pe aplicarea legislației în materie de concurență în sectorul comerțului electronic.

2.4. Un acces mai bun la conținutul digital – un cadru modern, mai european privind drepturile de autor

Drepturile de autor stau la baza creativității și a industriei culturale în Europa. UE se bazează în mare măsură pe creativitate pentru a fi competitivă pe plan global și este un lider mondial în anumite sectoare în care se utilizează în mod intensiv drepturile de autor. Conținutul digital este unul dintre principalii factori care au determinat creșterea economiei digitale. 56 % din europeni folosesc internetul în scopuri culturale și se preconizează că, în următorii cinci ani, cheltuielile pentru divertisment și mijloace de comunicare digitale vor înregistra o creștere la o rată din două cifre (aproximativ 12 %). Comportamentul se schimbă pe măsură ce consumatorii vizualizează conținutul din ce în ce mai mult pe dispozitive mobile și se așteaptă să aibă acces la conținut de oriunde și indiferent de locul în care se află.

Obstacolele în calea accesului transfrontalier la serviciile de conținut protejat prin drepturi de autor și portabilitatea acestora sunt încă frecvente, în special pentru programele audiovizuale. În ceea ce privește portabilitatea, atunci când consumatorii traversează o frontieră din interiorul UE sunt adesea împiedicați, pe motive legate de drepturile de autor, să utilizeze serviciile de conținut (de exemplu, serviciile video) pe care le-au obținut în țara lor de origine.

- 45 % din întreprinderile care iau în considerare vânzarea de servicii digitale online către persoane fizice au afirmat că o problemă o reprezintă restricțiile în materie de drepturi de autor care le împiedică să vândă în străinătate.
- Mai puțin de 4 % din totalul conținutului video la cerere în UE este accesibil la nivel transfrontalier.

În plus, atunci când încearcă să acceseze sau să cumpere conținut protejat prin drepturi de autor dintr-un alt stat membru, consumatorilor li se spune uneori că acesta nu este disponibil sau nu poate fi accesat din propria lor țară. În parte, această situație se datorează teritorialității

⁴ Directiva 2000/31/CE.

⁵ Directiva 2006/123/CE.

drepturilor de autor și dificultăților aferente acordării autorizației de a utiliza opere protejate prin drepturi de autor. În alte cazuri, lipsa de disponibilitate și/sau de acces se poate datora restricțiilor contractuale între titularii drepturilor și distribuitori sau deciziilor comerciale luate de distribuitori. Aceasta poate fi cauzată uneori de rolul pe care exclusivitatea teritorială îl are în ceea ce privește finanțarea anumitor tipuri de lucrări (audiovizuale).

În domeniul cercetării în scopuri comerciale și necomerciale, absența unui cadru juridic clar și abordările naționale divergente riscă să frâneze inovarea care se bazează pe utilizarea extragerii textului și a datelor (de exemplu, căutarea corelațiilor și a ocurențelor semnificative prin copiere de texte și seturi de date). Necesitatea unei mai mari securități juridice care să le permită cercetătorilor și instituțiilor de învățământ să utilizeze într-o măsură mai mare materialele protejate prin drepturi de autor, inclusiv la nivel transfrontalier, astfel încât să poată beneficia de potențialul acestor tehnologii și de colaborarea transfrontalieră, va fi evaluată, împreună cu toate părțile propunerilor privind drepturile de autor în funcție de impactul său asupra tuturor părților interesate.

Pentru investițiile în inovare și crearea de locuri de muncă este esențial să existe un sistem eficace și echilibrat de asigurare a respectării normelor prin măsuri de drept civil împotriva încălcărilor drepturilor de autor la scară comercială. În plus, normele aplicabile activităților intermediarilor online în ceea ce privește lucrările protejate prin drepturi de autor necesită clarificări, în special având în vedere implicarea din ce în ce mai activă a acestor intermediari în difuzarea de conținut. Pentru a încuraja viitoarea generație de conținut trebuie luate în considerare și măsurile menite să garanteze remunerarea echitabilă a creatorilor.

Europa are nevoie de un regim mai armonizat în materie de drepturi de autor care să ofere stimulente pentru creație și investiții, permițând, în același timp, transmiterea și consumul de conținut la nivel transfrontalier, consolidând diversitatea noastră culturală bogată. În acest scop, Comisia va propune soluții care să optimizeze ofertele aflate la dispoziția utilizatorilor și să deschidă noi oportunități pentru creatorii de conținut, păstrând totodată finanțarea mijloacelor de comunicare și a conținutului inovator din UE. În plus, Comisia va revizui Directiva privind transmisiile prin satelit și cablu⁶ pentru a evalua necesitatea de a extinde domeniul său de aplicare la transmisiile online ale difuzorilor și necesitatea de a întreprinde noi măsuri pentru a asigura îmbunătățirea accesului transfrontalier la serviciile difuzorilor din Europa.

Înainte de sfârșitul anului 2015 Comisia va prezenta propuneri legislative pentru a reduce diferențele dintre regimurile naționale privind drepturile de autor și pentru a permite accesul online al utilizatorilor la opere pe scară mai largă, în întreaga UE, inclusiv prin adoptarea unor măsuri de armonizare suplimentare. Printre propuneri se vor număra: (i) portabilitatea conținutului achiziționat legal, (ii) asigurarea accesului transfrontalier la serviciile achiziționate legal online, respectând, în același timp, valoarea drepturilor din sectorul audiovizual, (iii) o mai mare certitudine juridică în ceea ce privește utilizarea transfrontalieră de conținut în scopuri specifice (de exemplu, cercetarea, educația, extragerea textului și a datelor etc.) prin intermediul unor excepții armonizate, (iv) clarificarea normelor privind activitățile intermediarilor în ceea ce privește conținutul protejat prin drepturi de autor și, în 2016, (v) modernizarea asigurării respectării normelor în materie de drepturi de proprietate intelectuală, cu accent pe încălcările la scară comercială [abordarea de tip „follow the money” (urmărirea banilor)], precum și pe aplicabilitatea sa transfrontalieră.

⁶ Directiva 93/83/CEE a Consiliului din 27 septembrie 1993.

2.5. Reducerea sarcinilor și a obstacolelor legate de TVA în cazul vânzărilor transfrontaliere

Complicațiile legate de interacțiunea cu numeroase sisteme naționale diferite constituie un obstacol real pentru întreprinderile care încearcă să efectueze tranzacții transfrontaliere atât online, cât și offline. Începând cu 1 ianuarie 2015, odată cu intrarea în vigoare a noilor norme privind locul prestării (susținute unanim de cele 28 de state membre), TVA-ul pentru toate serviciile de telecomunicații, de radiodifuziune și electronice se percepe acolo unde se află clientul, mai degrabă decât în țara în care își are sediul furnizorul respectiv.

În paralel, a fost pus în aplicare un sistem electronic de înregistrare și plată în vederea reducerii costurilor și a sarcinilor administrative pentru întreprinderile în cauză. Acesta ar trebui extins la bunuri corporale comandate online, atât în interiorul, cât și în afara UE. În loc să declare și să plătească TVA în fiecare stat membru în care se află clienții lor, întreprinderile ar putea face o declarație unică și o singură plată în propriul stat membru.

În prezent, bunurile comandate online de la furnizori din țări terțe pot beneficia de scutire la import pentru coletele de mici dimensiuni, ceea ce permite efectuarea de expediții cu scutire de TVA către clienți privați din UE. Acești furnizori se bucură astfel de un avantaj concurențial în raport cu furnizorii din UE și în diferite state membre au fost deja semnalate denaturări ale pieței. O astfel de excepție nu ar mai fi necesară în cazul în care TVA-ul ar fi colectat prin intermediul unui mecanism electronic de înregistrare și de plată, unic și simplificat.

- Pentru o întreprindere din UE care dorește să efectueze vânzări transfrontaliere, costurile de respectare a legislației în materie de TVA se ridică la cel puțin 5 000 EUR anual pentru fiecare stat membru vizat.
- Întreprinderile din UE se confruntă cu distorsiuni semnificative din cauza bunurilor cu scutire de TVA, livrate de întreprinderi din afara UE. Aceste denaturări afectează cifra de afaceri a întreprinderilor din UE cu până la 4,5 miliarde EUR pe an.

Comisia depune eforturi pentru a reduce la minimum sarcinile legate de comerțul electronic transfrontalier care decurg din regimurile diferite de TVA, pentru a oferi întreprinderilor din UE condiții de concurență echitabile și pentru a se asigura că veniturile din TVA revin statului membru în care se află consumatorul. Comisia va examina, de asemenea, modalitatea de a remedia tratamentul fiscal al anumitor servicii electronice, cum ar fi cărțile digitale și publicațiile online, în contextul reformei generale în materie de TVA.

În plus, în ceea ce privește impozitarea directă, Comisia va prezenta în curând un plan de acțiune privind o abordare reînnoită în materie de impozitare a societăților comerciale în cadrul pieței unice, în care profiturile ar trebui impozitate acolo unde se generează valoarea, inclusiv la nivelul economiei digitale.

În 2016, Comisia va înainta propuneri legislative care vor viza reducerea sarcinii administrative asupra întreprinderilor, ca urmare a regimurilor diferite de TVA, și printre care se vor număra (i) extinderea actualului mecanism electronic unic de înregistrare și de plată pentru a cuprinde vânzările online de bunuri corporale în interiorul UE și în țări terțe, (ii) introducerea unei măsuri comune de simplificare a TVA la nivelul UE (pragul de TVA) pentru a ajuta micile întreprinderi de comerț electronic recent înființate, (iii) permiterea controalelor realizate în țara de origine, inclusiv a unui audit unic al întreprinderilor transfrontaliere în scopuri de TVA și (iv) eliminarea scutirii de TVA pentru importul de colete de mici dimensiuni de la furnizori din țări terțe.

3. CREAREA CONDIȚIILOR ADECVATE ȘI A UNOR CONDIȚII DE CONCURENȚĂ ECHITABILE PENTRU REȚELE DIGITALE AVANSATE ȘI SERVICII INOVATOARE

Piața unică digitală trebuie să se bazeze pe rețele și servicii fiabile, de încredere, de mare viteză și accesibile ca preț care să protejeze drepturile fundamentale ale consumatorilor la viață privată și protecția datelor cu caracter personal, încurajând totodată inovarea. Pentru aceasta este nevoie de un sector de telecomunicații puternic, competitiv și dinamic care să efectueze investițiile necesare, să exploateze inovații precum cloud computingul, instrumentele legate de volumele mari de date (*Big Data*) sau internetul obiectelor. Puterea de piață a unor platforme online devine un potențial motiv de preocupare, în special în ceea ce privește platformele cele mai puternice, a căror importanță pentru alți participanți de pe piață este în continuă creștere.

3.1. Adaptarea normelor privind telecomunicațiile la scopul pentru care au fost instituite

Sectorul TIC constituie elementul central al produselor și serviciilor digitale care au potențialul de a sprijini toate aspectele vieții noastre și de a stimula redresarea economică a Europei. Piețele funcționale oferă acces la infrastructură de bandă largă fixă și fără fir, de înaltă performanță, la prețuri accesibile. Adaptările succesive ale normelor UE privind telecomunicațiile, combinate cu aplicarea normelor UE în domeniul concurenței, au avut un rol esențial în asigurarea funcționării mai competitive a piețelor, însemnând prețuri mai mici și o mai bună calitate a serviciilor pentru consumatori și întreprinderi. Existența unei concurențe efective este un factor-cheie pentru investițiile în rețelele de telecomunicații.

În prezent, acest sector trece prin schimbări structurale și este încă afectat de izolarea piețelor naționale, de lipsa coerenței și a caracterului previzibil al cadrului de reglementare la nivelul UE, în special în ceea ce privește spectrul de frecvențe radio, precum și de lipsa unor investiții suficiente, în special în zonele rurale – probleme care nu vor fi rezolvate integral în contextul discuțiilor în curs pe marginea pachetului privind piața unică a telecomunicațiilor. Prin urmare, pentru a insufla un grad mai mare de ambiție în acest proces, Comisia va revizui toate actele juridice existente și va prezenta propuneri de modificare, după caz. Un prim pas esențial este adoptarea pachetului privind piața unică a telecomunicațiilor, care, potrivit așteptărilor Comisiei, va oferi norme clare și armonizate pentru neutralitatea rețelei și va declanșa eliminarea finală a suprataxelor de roaming, în special pentru date.

Spectrul de frecvențe radio este un element de bază vital pentru implementarea serviciilor de bandă largă. Acesta este gestionat la nivel național și statele membre încasează venituri considerabile din vânzarea drepturilor de utilizare a spectrului, iar aceste venituri vor rămâne exclusiv la statele membre. Mediul care rezultă din gestionarea spectrului la nivel național

este totuși extrem de eterogen (de exemplu, durate diferite de acordare a licențelor, cerințele de acoperire): absența unor obiective și criterii coerente la nivelul UE pentru alocarea spectrului la nivel național creează bariere la intrare, îngreunează concurența și reduce predictibilitatea pentru investitori în întreaga Europă. Prin urmare, spectrul de frecvențe radio ar trebui să fie gestionat de către statele membre în conformitate cu un cadru mai armonizat care să fie coerent cu necesitatea de a avea o piață unică digitală.

Comisia va prezenta propuneri concrete privind eliberarea coordonată a benzii de frecvențe de 700 MHz, care se pretează deosebit de bine la asigurarea furnizării de servicii în bandă largă în zonele rurale, răspunzând, în același timp, nevoilor specifice de distribuție a mijloacelor media audiovizuale.

Cu toate acestea, sunt necesare mai multe schimbări fundamentale ale modului în care spectrul este gestionat și reglementat datorită importanței sale capitale pentru conectivitate. De exemplu, eliberarea lentă și încă incompletă a benzii de frecvențe de 800 MHz (banda inițială a spectrului din „dividendul digital”) pentru banda largă fără fir a afectat implementarea rețelelor mobile 4G și gradul de utilizare a smartphone-urilor adaptate pentru această bandă.

În plus, în rețelele fixe a apărut un grad redus de „concurență” deplină „la nivelul infrastructurii”, exceptând în zonele foarte dens populate, în care existau rețele prin cablu, sau în zonele în care autoritățile locale au fost active. În zonele în care concurența la nivelul infrastructurii a apărut pe plan regional sau național este nevoie de reglementări mai simple și mai proporționale. Trebuie încurajată implementarea rețelelor de foarte mare capacitate, menținând totodată o concurență efectivă și o rentabilitate adecvată în raport cu riscurile. Întrebarea referitoare la modul în care să se acopere zonele cele mai inaccesibile și să se îndeplinească obiectivele de interes public (cum ar fi conectivitatea de mare capacitate pentru școli și universități/centre de cercetare) va fi luată în considerare și ca parte a revizuirii Directivei privind serviciul universal⁷.

Condițiile de piață și mediul tehnologic în schimbare impun o consolidare a cadrului instituțional. Va fi, de asemenea, necesar să se intensifice rolul organismelor în care sunt reprezentate autoritățile statelor membre – cum ar fi Organismul Autorităților Europene de Reglementare în Domeniul Comunicațiilor Electronice sau Grupul pentru politica în domeniul spectrului de frecvențe radio.

Operatorii de telecomunicații concurează cu servicii pe care utilizatorii finali le utilizează din ce în ce mai mult ca substitut pentru serviciile de comunicații electronice tradiționale, cum ar fi telefonie vocală, dar care nu sunt supuse aceluiași regim de reglementare. Revizuirea normelor din sectorul telecomunicațiilor va examina modalitățile de a garanta condiții de concurență echitabile pentru operatori, în măsura în care aceștia prestează servicii concurente și, totodată, de a satisface nevoile pe termen lung ale UE în materie de conectivitate.

⁷ Directiva 2002/22/CE.

În 2016, Comisia va prezenta propuneri pentru o revizuire ambițioasă a cadrului de reglementare a telecomunicațiilor care se va axa pe (i) o abordare coerentă a pieței unice în ceea ce privește politica și gestionarea spectrului, (ii) asigurarea condițiilor pentru o adevărată piață unică prin abordarea fragmentării la nivel de reglementare pentru a permite realizarea unor economii de scară pentru eficacitatea operatorilor de rețele și a furnizorilor de servicii și pentru o protecție eficientă a consumatorilor, (iii) asigurarea unor condiții de concurență echitabile pentru actorii de pe piață și aplicarea consecventă a normelor, (iv) stimularea investițiilor în rețelele în bandă largă de mare viteză (inclusiv o revizuire a Directivei privind serviciul universal) și (v) un cadru instituțional de reglementare mai eficient.

3.2. Un cadru mediatic pentru secolul al XXI-lea

Peisajul audiovizual este afectat de schimbări tehnologice rapide și de dezvoltarea unor noi modele de afaceri pentru distribuirea conținutului. Spectatorii accesează conținutul audiovizual prin internet utilizând din ce în ce mai multe modalități, iar dispozitivele portabile (cum ar fi telefoanele inteligente) modifică tiparele de vizionare. Directiva privind serviciile mass-media audiovizuale⁸ a facilitat difuzarea de programe audiovizuale și de servicii mass-media în întreaga UE. Domeniul de aplicare al directivei include deja atât emisiunile de televiziune tradiționale, cât și serviciile mass-media audiovizuale la cerere și impune un set de norme minime pentru ambele tipuri de servicii. În anumite privințe, serviciile la cerere sunt supuse totuși unor obligații mai puțin stricte, deoarece utilizatorii au un grad mai mare de alegere și control asupra conținutului și a timpului de vizionare.

Acest cadru de reglementare a facilitat apariția unei piețe dinamice și este important să se asigure faptul că acesta ține pasul pe deplin cu evoluțiile pieței și cu evoluțiile tehnologice. Comisia va examina dacă este necesară adaptarea sistemului actual de norme care se aplică serviciilor de radiodifuziune și celor la cerere. Comisia va analiza, de asemenea, dacă domeniul de aplicare actual sau normele ar trebui extinse pentru a include atât noi actori și servicii care în prezent nu sunt considerate servicii mass-media audiovizuale în temeiul directivei, și/sau furnizori care nu intră în domeniul său geografic de aplicare. Comisia va elabora, de asemenea, măsuri de promovare a unor cataloage de opere europene în cadrul platformelor „video la cerere”.

Comisia va revizui Directiva privind serviciile mass-media audiovizuale, cu accent pe domeniul de aplicare al acesteia și pe natura și intensitatea normelor aplicabile tuturor actorilor de pe piață, în special măsurile privind promovarea operelor europene, precum și normele privind protecția minorilor și normele în materie de publicitate.

3.3. Un mediu de reglementare adecvat scopului pentru platforme și intermediari

3.3.1. Rolul platformelor online

Platformele online (de exemplu, motoarele de căutare, mijloacele de comunicare sociale, platformele de comerț electronic, magazinele de aplicații, site-urile de comparare a prețurilor) îndeplinesc un rol din ce în ce mai important în viața economică și socială: le permit consumatorilor să găsească informații online și întreprinderilor să valorifice avantajele oferite

⁸ Directiva 2010/13/UE.

de comerțul electronic. Europa are un potențial ridicat în acest domeniu, dar dezvoltarea sa este frânată de fragmentarea piețelor, care îngreunează extinderea întreprinderilor.

Platformele generează, acumulează și controlează un volum enorm de date despre clienții lor și utilizează algoritmi pentru a le transforma în informații folositoare. Creșterea acestor date este de ordin exponențial – 90 % din toate datele care circulă pe internet au fost create cu mai puțin de 2 ani în urmă. În plus, platformele s-au dovedit a fi factori de inovare în domeniul economiei digitale, ajutând întreprinderile mai mici să se mute online și să aibă acces la piețe noi. Noile platforme privind serviciile de mobilitate, turismul, muzica, domeniul audiovizual, finanțele, cazarea și recrutarea au modificat rapid și profund modelele tradiționale de afaceri și s-au dezvoltat exponențial. Creșterea consumului colaborativ este, de asemenea, o sursă de progrese în materie de eficiență, creștere economică și ocupare a forței de muncă, prin îmbunătățirea posibilităților de alegere ale consumatorilor, dar probabil ridică și noi probleme de reglementare⁹.

Deși impactul acestora depinde de tipurile de platforme în cauză și de puterea lor de piață, unele platforme pot controla accesul la piețele online și pot exercita o influență semnificativă asupra modului în care sunt remunerați diferiții actori de pe piață. Acest fapt a condus la o serie de preocupări cu privire la creșterea puterii de piață a unor platforme. Printre aceste preocupări se numără lipsa de transparență în ceea ce privește modul în care utilizează informațiile pe care le obțin, puterea lor de negociere semnificativă în comparație cu cea a clienților lor, care se poate reflecta în termenii și condițiile pe care le practică (în special pentru IMM-uri), promovarea propriilor servicii în dezavantajul concurenților și politicile tarifare netransparente sau restricțiile privind prețurile și condițiile de vânzare.

Unele platforme online au evoluat și au devenit actori care concurează în numeroase sectoare ale economiei, iar modul în care fac uz de puterea lor de piață ridică o serie de probleme care necesită o analiză suplimentară, dincolo de aplicarea dreptului concurenței în cazuri specifice.

3.3.2. *Combaterea conținutului ilegal de pe internet*

Principiul, consacrat în Directiva privind comerțul electronic, potrivit căruia furnizorii intermediari de servicii de internet nu ar trebui să fie răspunzători de conținutul pe care îl transmit, stochează sau găzduiesc, în măsura în care acționează într-un mod strict pasiv a sprijinit dezvoltarea internetului în Europa. În același timp, atunci când se identifică un conținut ilegal, indiferent dacă este vorba de informații referitoare la activități ilegale precum terorismul/pornografia infantilă sau de informații care încalcă drepturile de proprietate ale altora (de exemplu, drepturile de autor), intermediarii ar trebui să ia măsuri eficiente pentru a-l elimina. În prezent, blocarea accesului la conținutul ilegal sau eliminarea acestuia de către furnizorii de servicii de găzduire poate fi lentă și complicată, în timp ce conținutul de fapt legal riscă să fie eliminat în mod eronat. 52,7 % din părțile interesate afirmă că măsurile împotriva conținutului ilegal sunt deseori inefficiente și lipsite de transparență. Diferențele dintre practicile naționale pot să împiedice asigurarea respectării normelor (cu un efect negativ asupra luptei împotriva criminalității online) și subminează încrederea în mediul online. Cu cât crește cantitatea de conținut digital disponibil pe internet, cu atât dispozițiile actuale sunt susceptibile de a fi din ce în ce mai puse la încercare. Nu este întotdeauna ușor să se definească limitele privind acțiunile pe care le pot întreprinde intermediarii în legătură cu

⁹ Aceste aspecte vor fi abordate în viitoarea strategie privind piața internă și în cadrul aplicabil comerțului electronic.

conținutul pe care îl transmit, stochează sau găzduiesc, fără a se pierde posibilitatea de a beneficia de derogările în materie de răspundere stabilite în Directiva privind comerțul electronic.

Evenimente recente au venit în completarea dezbaterii publice cu privire la opțiunea de a îmbunătăți nivelul general de protecție față de materialele ilegale de pe internet. În paralel cu evaluarea sa referitoare la platformele online, Comisia va analiza necesitatea unor noi măsuri de combatere a conținutului ilegal de pe internet, ținând seama în mod corespunzător de impactul acestora asupra dreptului fundamental la libertatea de exprimare și de informare, cum ar fi procedurile riguroase pentru eliminarea conținutului ilegal, evitând, în același timp, retragerea conținutului legal. Comisia va analiza și necesitatea de a le solicita intermediarilor să dea dovadă de o mai mare responsabilitate și să exercite diligența necesară în gestionarea rețelelor și a sistemelor lor – obligația de diligență.

Înainte de sfârșitul anului 2015, Comisia va lansa o evaluare cuprinzătoare a rolului platformelor, inclusiv în consumul colaborativ, și a intermediarilor online, care va cuprinde aspecte precum (i) transparența, de exemplu în rezultatele căutării (care implică linkuri și/sau reclame plătite), (ii) utilizarea de către platforme a informațiilor pe care le colectează, (iii) relațiile dintre platforme și furnizori, (iv) constrângerile privind capacitatea persoanelor fizice și a întreprinderilor de a se transfera de la o platformă la alta. De asemenea, Comisia va analiza (v) cele mai bune modalități de combatere a conținutului ilegal de pe internet.

3.4. Consolidarea încrederii în serviciile digitale și în prelucrarea datelor cu caracter personal, precum și a securității acestor servicii și a prelucrării acestor date

Amenințările cibernetice reprezintă o problemă fără frontiere și au un efect negativ asupra economiei noastre, asupra drepturilor fundamentale ale cetățenilor și asupra societății, în general. Numărul în creștere de infracțiuni (de exemplu, interceptarea de date, fraudele legate de plățile online, furtul de identitate, furtul de secrete comerciale) conduce la pierderi economice semnificative. Acestea generează deseori perturbarea serviciilor și încălcări ale drepturilor fundamentale și subminează încrederea cetățenilor în activitățile online.

Statele membre și instituțiile UE au recunoscut de mult timp necesitatea de a ne proteja rețelele și infrastructura esențială și de a răspunde în mod eficace la amenințările cibernetice și, atât la nivel național, cât și la nivelul UE, s-au adoptat strategii și reglementări de securitate cibernetică. Adoptarea Directivei privind securitatea rețelelor și a informației¹⁰, aflată în prezent în procesul legislativ, ar trebui să marcheze un important pas înainte. Una dintre prioritățile esențiale ale Strategiei europene de securitate cibernetică¹¹ este dezvoltarea resurselor industriale și tehnologice în materie de securitate cibernetică. Există încă lacune specifice în domeniul aflat într-o evoluție rapidă al tehnologiilor și al soluțiilor pentru securitatea rețelelor online. Prin urmare, este necesară o abordare mai coordonată pentru ca industria UE să intensifice furnizarea de soluții mai sigure și pentru a se stimula adoptarea acestora de către întreprinderi, autorități publice și cetățeni. În plus, este necesar un răspuns

¹⁰ COM(2013) 48 final.

¹¹ JOIN(2013) 1 final.

eficient din partea autorităților de aplicare a legii la activitățile online infracționale. Comisia a prezentat propuneri referitoare la acest aspect în Agenda sa europeană privind securitatea¹².

- Numai 22 % dintre europeni au încredere deplină în întreprinderi precum motoarele de căutare, site-urile de socializare în rețea și serviciile de e-mail.
- 72 % dintre utilizatorii de internet sunt îngrijorați că li se cer să comunice online prea multe date cu caracter personal.

În ceea ce privește datele cu caracter personal și viața privată, UE s-a angajat să respecte criteriile de protecție cele mai stricte, garantate de articolele 7 și 8 din Carta drepturilor fundamentale. Regulamentul general privind protecția datelor¹³ va spori încrederea în serviciile digitale, deoarece ar trebui să protejeze persoanele fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal de către toate întreprinderile care își oferă serviciile pe piața europeană.

Se aplică norme speciale pentru serviciile de comunicații electronice (Directiva asupra confidențialității și comunicațiilor electronice¹⁴) care ar trebui, eventual, să fie reevaluate de îndată ce se va conveni asupra normelor generale ale UE privind protecția datelor, cu atât mai mult cu cât majoritatea articolelor din actuala Directivă asupra confidențialității și comunicațiilor electronice se aplică numai furnizorilor de servicii de comunicații electronice, și anume numai companiilor de telecomunicații tradiționale. Furnizorii de servicii din societatea informațională care utilizează internetul pentru a oferi servicii de comunicații sunt, prin urmare, în general, excluși din domeniul său de aplicare.

În prima jumătate a anului 2016, Comisia va iniția instituirea unui parteneriat public-privat privind securitatea cibernetică în domeniul tehnologiilor și al soluțiilor pentru securitatea rețelelor online.

După adoptarea noilor norme ale UE privind protecția datelor, care ar trebui să aibă loc până la sfârșitul anului 2015, Comisia va revizui Directiva asupra confidențialității și comunicațiilor electronice, punând accentul pe asigurarea unui nivel ridicat de protecție a persoanelor vizate și pe condiții de concurență echitabile pentru toți actorii de pe piață.

4. VALORIFICAREA LA MAXIMUM A POTENȚIALULUI DE CREȘTERE AL ECONOMIEI DIGITALE

În mai puțin de un deceniu, cea mai mare parte a activității economice va depinde de ecosistemele digitale, prin integrarea infrastructurii, a echipamentelor hardware și a programelor software, a aplicațiilor și a datelor digitale. Va fi necesară digitalizarea tuturor sectoarelor pentru ca UE să poată să își mențină competitivitatea, să își păstreze o bază industrială puternică și să gestioneze tranziția spre o economie inteligentă bazată pe industrie și servicii. 75 % din valoarea adăugată de economia digitală provine din industriile tradiționale, mai degrabă decât din partea producătorilor TIC, dar integrarea tehnologiei digitale de către întreprinderi este veriga cea mai slabă. Numai 1,7 % dintre întreprinderile din UE beneficiază pe deplin de tehnologiile digitale avansate¹⁵, iar 41 % nu le utilizează deloc. De asemenea, digitalizarea oferă posibilități fără precedent pentru alte sectoare economice,

¹² COM(2015) 185.

¹³ COM(2012) 11 final.

¹⁴ Directiva 2002/58/CE.

¹⁵ Inclusiv internetul mobil, cloud computingul, rețelele sociale sau volumele mari de date.

cum ar fi transportul (de exemplu, sistemele de transport inteligente) sau energia (de exemplu, rețelele inteligente, contorizarea)¹⁶.

Uniunea Europeană are nevoie de o serie de măsuri prin care să se asigure că industriile europene au un rol primordial în ceea ce privește dezvoltarea și exploatarea TIC, automatizarea, tehnologiile sustenabile de producție și prelucrare cu scopul de a servi piețele viitorului. Economia digitală poate, de asemenea, să creeze o societate mai favorabilă incluziunii. În prezent, cetățenii și întreprinderile nu beneficiază de toate avantajele oferite de serviciile digitale (de la e-guvernare, e-sănătate, e-energie la e-transport) pe care ar trebui să le aibă la dispoziție în mod unitar în UE.

Comisia va informa partenerii sociali și îi va invita să includă piața unică digitală în cadrul dialogului lor social la nivel european.

4.1. Construirea unei economii bazate pe date

Volumele mari de date, serviciile de cloud computing și internetul obiectelor sunt esențiale pentru competitivitatea UE. Datele sunt adeseori considerate ca un catalizator pentru creșterea economică, inovare și digitalizare în toate sectoarele economice, în special pentru IMM-uri (și întreprinderile nou-înființate) și pentru societate, în ansamblu. Volumele mari de date (*Big Data*) și calculul de înaltă performanță (*High Performance Computing*) modifică, de asemenea, modul în care se realizează cercetarea și se face schimb de cunoștințe, ca parte a tranziției către o „știință deschisă” mai eficientă și cu o mai mare capacitate de reacție.

- Sectorul volumelor mari de date este în creștere cu 40 % pe an, de șapte ori mai repede decât piața IT.

O piață fragmentată nu oferă spațiu suficient pentru ca serviciile de cloud computing, volumele mari de date, activitatea științifică bazată pe date și internetul obiectelor să își realizeze pe deplin potențialul în Europa. Pentru a beneficia pe deplin de potențialul tehnologiilor digitale și al celor de lucru cu date, va fi necesar să se elimine o serie de obstacole tehnice și legislative. Unele restricții, precum cele legate de localizarea datelor (și anume cerințele statelor membre de a păstra datele pe teritoriul lor) obligă furnizorii de servicii să construiască infrastructuri locale scumpe (centre de date) în fiecare regiune sau țară. Punerea în aplicare în mod fragmentat a normelor privind drepturile de autor și lipsa de claritate în ceea ce privește drepturile de utilizare a datelor împiedică în continuare dezvoltarea utilizării transfrontaliere a datelor, precum și dezvoltarea unor noi aplicații tehnologice (de exemplu, extragerea textului și a datelor). Lipsa unor sisteme și servicii deschise și interoperabile și a portabilității datelor între servicii reprezintă un alt obstacol în calea fluxului transfrontalier de date și a dezvoltării de noi servicii (de exemplu, sisteme de informare cu privire la călătoriile multimodale, activitatea științifică bazată pe date). Securitatea juridică cu privire la repartizarea răspunderii (alta decât cea legată de datele cu caracter personal) este importantă pentru introducerea internetului obiectelor.

Întreprinderile și consumatorii încă nu au suficientă încredere să adopte servicii de cloud computing transfrontaliere pentru stocarea sau prelucrarea datelor din cauza preocupărilor legate de securitate, de respectarea drepturilor fundamentale și a protecției datelor, în general.

¹⁶ Astfel cum se menționează în Strategia-cadru pentru o uniune energetică rezilientă cu o politică prospectivă în domeniul schimbărilor climatice [COM (2015) 80 final].

Prin adoptarea pachetului de reforme privind protecția datelor se va asigura că prelucrarea datelor cu caracter personal este reglementată de norme actualizate, uniforme pe întreg teritoriul Uniunii. Cu toate acestea, deseori, contractele exclud sau limitează în mod grav răspunderea contractuală a furnizorului de servicii de tip cloud dacă datele nu mai sunt disponibile ori sunt inutilizabile sau se îngreunează rezilierea contractului. În consecință, datele nu sunt portabile de fapt. În domeniul protecției datelor, atât actualul, cât și viitorul cadru legislativ împiedică restricțiile aplicate liberei circulații a datelor cu caracter personal în cadrul Uniunii. Restricțiile privind libera circulație a datelor din alte motive nu sunt abordate. În consecință, statele membre nu sunt în măsură să împiedice libera circulație a datelor cu caracter personal pe motive de protecție a vieții private și a datelor cu caracter personal, dar ar putea proceda astfel din alte motive. Orice restricție inutilă în ceea ce privește locul în care se află datele pe teritoriul UE ar trebui eliminată și prevenită.

Comisia va propune în 2016 o inițiativă europeană privind „libera circulație a datelor”, care să combată restricțiile privind libera circulație a datelor din alte motive decât protecția datelor cu caracter personal în cadrul UE, precum și restricțiile nejustificate privind locul în care se află datele în scopuri de stocare sau de prelucrare. Vor fi abordate aspecte emergente legate de proprietate, interoperabilitate, ușurința de utilizare și accesul la date în cazul datelor comunicate între întreprinderi (B2B) sau între întreprinderi și consumatori, al datelor generate automat și al comunicațiilor de tip mașină către mașină (M2M). Se va încuraja accesul la datele publice pentru a contribui la stimularea inovării. Comisia va lansa o inițiativă în domeniul cloud computingului la nivel european, care va cuprinde aspecte precum certificarea serviciilor de tip cloud, contractele, schimbarea furnizorilor de servicii de tip cloud și un cloud pentru cercetarea consacrată „științei deschise”.

4.2. Stimularea competitivității prin interoperabilitate și standardizare

În economia digitală, interoperabilitatea înseamnă asigurarea comunicării eficiente între componente digitale, precum dispozitive, rețele sau arhive de date. Aceasta înseamnă și o mai bună conectare de-a lungul lanțului de aprovizionare sau între sectoarele industriale și cele de servicii. Interoperabilitatea înseamnă conexiuni mai eficiente la nivel transfrontalier, între comunitățile de utilizatori și între serviciile publice și autorități. Serviciile de e-guvernare care sunt dezvoltate în diferite state membre ar trebui să fie capabile să comunice între ele, și nu să se dezvolte în mod izolat. În prezent, există un consens între statele membre cu privire la cerințele fundamentale pentru realizarea interoperabilității, care are la bază „cadru european de interoperabilitate”, prezentat de Comisie în 2010. În acest moment, acest cadru ar trebui actualizat și extins.

Standardizarea trebuie să îndeplinească un rol esențial în ceea ce privește creșterea interoperabilității noilor tehnologii în cadrul pieței unice digitale. Aceasta poate contribui la orientarea dezvoltării de noi tehnologii, cum ar fi comunicațiile fără fir 5G, digitalizarea proceselor de fabricație (Industry 4.0) și de construcție, serviciile bazate pe date, serviciile de tip cloud, securitatea cibernetică, e-sănătatea, e-transportul și plățile de pe dispozitive mobile. Planul UE de acțiune pentru standardizarea TIC reprezintă un instrument esențial în acest sens. Este totuși nevoie de un efort sporit pentru a se asigura că rezultatele în materie de standardizare țin pasul cu modificările aduse tehnologiilor. La ora actuală, părțile interesate din industrie decid domeniile în care trebuie să elaboreze standarde și luarea acestor decizii are loc „de jos în sus” și într-o măsură tot mai mare în afara Europei, subminând competitivitatea noastră pe termen lung. Este necesar să definim standardele tehnologice care lipsesc, dar sunt esențiale pentru sprijinirea procesului de digitalizare a sectoarelor noastre industriale și de servicii (de exemplu, internetul obiectelor, securitatea cibernetică, volumele

mari de date și cloud computingul), și să împuternicim organismele de standardizare să le elaboreze cu rapiditate.

În economia digitală, brevetele esențiale standard (standarde care se bazează pe brevete ca drepturi de proprietate) sunt un factor tot mai important în procesul de standardizare, precum și un element important al modelului de afaceri pentru multe ramuri industriale în ceea ce privește monetizarea investițiilor lor în cercetare și inovare. Comisia pledează pentru necesitatea unui cadru echilibrat de negocieri între titularii de drepturi și cei care pun în aplicare brevetele esențiale standard, pentru a se asigura condiții echitabile de acordare a licențelor.

În plus, disponibilitatea standardelor este deseori insuficientă pentru a asigura interoperabilitatea, dacă furnizorii nu integrează standardele existente în soluțiile lor. Achizițiile publice au un rol important în promovarea standardelor, iar statele membre au creat cataloage naționale de standarde TIC și de specificații de interoperabilitate cu scopul de a orienta achizitorii publici și de a accelera adoptarea standardelor pe piețele naționale. Integrarea acestor cataloage în cataloage europene ar evita fragmentarea pieței la nivelul UE.

Comisia va lansa un plan integrat de standardizare pentru a identifica și a defini prioritățile-cheie pentru standardizare, punând accentul pe tehnologiile și domeniile care sunt considerate a fi esențiale pentru piața unică digitală, printre care se numără interoperabilitatea sectorială esențială și standardele în domenii precum sănătatea (telemedicină, m-sănătate), transportul [planificarea călătoriilor, transportul de mărfuri informatizat (e-Freight)], mediul și energia. Comisia va revizui și va extinde cadrul european de interoperabilitate.

4.3. O e-societate favorabilă incluziunii

Comisia urmărește să sprijine o piață unică digitală favorabilă incluziunii, în care cetățenii și întreprinderile să aibă competențele necesare și să poată beneficia de servicii electronice interconectate și multilingve de e-guvernare, e-justiție, e-sănătate, e-energie sau e-transport.

4.3.1. Expertiza și competențele digitale

Cererea de angajați care au competențe digitale crește cu aproximativ 4 % pe an. Penuria de profesioniști în domeniul TIC ar putea ajunge în UE la 825 000 de posturi vacante până în 2020 dacă nu sunt adoptate măsuri decisive. În UE s-a înregistrat o îmbunătățire în ceea ce privește competențele digitale elementare ale cetățenilor (în creștere de la 55 % la 59 % din populație), dar mai sunt necesare încă multe eforturi în acest sens. De asemenea, nivelurile de competențe digitale trebuie ridicate în rândul angajaților din toate sectoarele economice și în rândul persoanelor în căutarea unui loc de muncă în vederea îmbunătățirii capacității lor de inserție profesională. Este necesară o schimbare a modului în care sistemele de educație și de formare profesională se adaptează la revoluția digitală. Aceste schimbări pot beneficia de inițiativele la nivel european, precum „Marea coaliție pentru locuri de muncă în sectorul digital”, „Săptămâna UE a programării” (*EU Code Week*) și „Deschiderea educației”.

Responsabilitatea pentru programele de învățământ revine statelor membre, care trebuie să abordeze urgent problema lipsei de competențe digitale esențiale. Comisia le va sprijini eforturile și își va îndeplini rolul în ceea ce privește consolidarea recunoașterii calificărilor și a competențelor digitale și creșterea nivelului de profesionalism în domeniul TIC, în Europa.

Comisia va aborda expertiza și competențele digitale în calitate de componentă esențială a inițiativelor sale viitoare privind competențele și formarea profesională.

4.3.2. E-guvernarea

Serviciile publice din Europa au adoptat deja noi tehnologii într-o măsură mai mare sau mai mică, dar mai sunt multe lucruri de făcut pentru a moderniza administrația publică, pentru a realiza interoperabilitatea transfrontalieră și pentru a facilita interacțiunea cu cetățenii.

Serviciile publice online sunt fundamentale pentru creșterea eficienței din punctul de vedere al costurilor și a calității serviciilor oferite cetățenilor și întreprinderilor. Un exemplu de creștere a eficienței este principiul „doar o singură dată” – în numai 48 % din cazuri administrațiile publice refolosesc informațiile despre cetățeni sau întreprinderi, pe care le dețin deja fără a le solicita din nou. Extinderea acestui principiu, în conformitate cu legislația privind protecția datelor, ar genera economii nete anuale la nivelul UE de aproximativ 5 miliarde EUR pe an până în 2017. Comisia va lansa un proiect-pilot pentru principiul „doar o singură dată” aplicabil întreprinderilor și cetățenilor și va explora posibilitatea, la nivelul UE, a unei soluții electronice sigure (o arhivă de documente online securizată). Extinderea, la nivel transfrontalier, a principiului „doar o singură dată” ar contribui și mai mult la eficiența pieței unice digitale.

Achizițiile publice reprezintă aproximativ 19 % din PIB-ul UE și se preconizează că prin achiziții publice electronice la nivelul UE s-ar economisi anual 50 de miliarde EUR. Pachetul de reformă privind achizițiile publice din anul 2014 prevede tranziția la achiziții publice integral electronice până în octombrie 2018¹⁷. Sunt necesare eforturi sporite pentru a îndeplini acest obiectiv, având în vedere că, în numeroase state membre, procesul de tranziție a început într-un ritm lent.

Punctele de contact dintre autoritățile publice și cetățeni/întreprinderi sunt în prezent fragmentate și incomplete. S-ar putea răspunde mai bine nevoilor întreprinderilor și ale cetățenilor în activitățile lor transfrontaliere prin consolidarea infrastructurilor de servicii digitale din cadrul Mecanismului pentru interconectarea Europei și prin extinderea și integrarea portalurilor, a rețelelor, a serviciilor și a sistemelor europene existente (cum ar fi Europa ta, ghișeele unice, punctele de informare despre produse, punctele de contact pentru produsele de construcții) și conectarea acestora la „portalul digital unic”. Mai mult decât atât, ar trebui promovată utilizarea documentelor electronice în întreaga Uniune pentru a reduce costurile și sarcina administrativă pentru întreprinderi și persoane fizice.

Dezvoltarea întreprinderilor este afectată de fragmentarea și barierele de reglementare din cauza cărora extinderea și funcționarea întreprinderilor la nivel transfrontalier în cadrul pieței interne sunt îngreunate. Numeroase state membre au solicitat adoptarea de măsuri printre care se numără facilitarea constituirii rapide a societăților comerciale (de exemplu, în 24 de ore). Comisia consideră că orice întreprindere constituită ar trebui să fie în măsură să își extindă activitatea la nivel transfrontalier online și să devină paneuropeană în termen de o lună, beneficiind de interconectarea registrelor comerțului și de principiul „doar o singură dată”¹⁸.

¹⁷ Directiva 2014/24/UE, Directiva 2014/25/UE.

¹⁸ În continuare, Comisia va elabora măsurile necesare pentru a atinge aceste obiective în strategia sa privind piața unică.

Comisia va prezenta un nou plan de acțiune privind e-guvernarea pentru perioada 2016-2020, care va include (i) realizarea, până în 2017, a interconectării registrelor comerțului, (ii) lansarea, în 2016, împreună cu statele membre, a unei inițiative pentru a organiza faza-pilot a principiului „doar o singură dată”, (iii) extinderea și integrarea portalurilor europene și naționale în vederea realizării „unui portal digital unic” pentru a crea un sistem de informații ușor de utilizat pentru cetățeni și întreprinderi și (iv) accelerarea procesului de tranziție a statelor membre către achiziții publice pe deplin electronice și către semnături electronice interoperabile.

5. REALIZAREA PIEȚEI UNICE DIGITALE

Construirea unei piețe unice digitale este un element-cheie al strategiei UE de a se pregăti pentru viitor și de a continua să ofere un nivel de trai ridicat pentru populația sa. Este nevoie de voință politică și de mijloace care să permită realizarea acțiunilor prevăzute în prezenta strategie. Aceasta necesită mobilizarea fondurilor și a resurselor necesare și instituirea unei structuri de guvernare care să cuprindă principalii actori implicați în asigurarea realizării efective a acestor acțiuni de către instituțiile UE, statele membre și părțile interesate. În cazul în care există deja dovezi suficiente de obstacole care trebuie înlăturate, Comisia va înainta propuneri legislative și va adopta inițiative pentru a pune anvergura pieței unice în serviciul consumatorilor și al întreprinderilor. În cazul în care pentru a identifica calea corectă de urmat este nevoie de o consultare suplimentară și de colectarea de probe, Comisia va invita părțile interesate să participe la discuții privind opțiunile disponibile. Această agendă solicită Comisiei, Parlamentului și statelor membre să colaboreze și să întreprindă măsuri ambițioase.

5.1. Investițiile în piața unică digitală

Un obiectiv-cheie al strategiei privind piața unică digitală este instituirea unui climat favorabil investițiilor pentru rețelele digitale, cercetare și întreprinderile inovatoare. Crearea condițiilor-cadru corespunzătoare va contribui la mobilizarea investițiilor private și la câștigarea încrederii investitorilor. Realizarea ambițiilor noastre în domeniul digital va necesita investiții semnificative. Sunt deja alocate fonduri din partea UE pentru infrastructurile și serviciile aferente pieței unice digitale, precum și pentru cercetare și IMM-uri inovatoare (inclusiv întreprinderile nou-înființate). Se estimează că fondurile structurale și de investiții europene vor alocă aproximativ 21,4 miliarde EUR în acest domeniu. Sunt necesare eforturi deosebite pentru a elimina decalajul digital dintre zonele urbane și cele rurale. În completarea programelor actuale ale UE, Fondul european pentru investiții strategice¹⁹ este conceput pentru a sprijini o gamă largă de proiecte digitale, în special datorită componentei sale substanțiale în materie de inovare și cercetare (prezentând așadar un risc mai ridicat). Banca Europeană de Investiții și Fondul european de investiții oferă posibilități importante de finanțare suplimentară.

Întreprinzătorii cu idei inovatoare sunt esențiali pentru economia digitală. Pentru a reuși, aceștia au nevoie de acces mai mare la finanțare, inclusiv la fonduri proprii și capital de risc. UE a pus în aplicare o serie de inițiative pentru a sprijini finanțarea pe bază de fonduri proprii, printre care se numără vehiculele de reglementare precum Regulamentul privind fondurile europene cu capital de risc. Cu toate acestea, sunt necesare eforturi suplimentare pentru a pune la dispoziție o finanțare adecvată având în vedere că actuala diversitate referitoare la

¹⁹ COM(2014) 903 final.

statutul întreprinderilor, precum și riscurile și costurile juridice aferente în întreaga Europă au tendința de a inhiba investițiile în întreprinderile din UE aflate în fază incipientă și extinderea în continuare a afacerilor acestora²⁰.

Luând în considerare experiența legată de gradul redus de absorbție înregistrat în trecut în ceea ce privește fondurile UE programate pentru investiții în domeniul TIC, Comisia va colabora cu Banca Europeană de Investiții, cu promotorii de proiecte și cu statele membre pentru a se asigura că fondurile de investiții disponibile, inclusiv asistența tehnică, și sinergiile dintre instrumentele de finanțare sunt utilizate pe deplin.

5.2. Dimensiunea internațională

Amploarea oferită de o piață unică digitală finalizată va ajuta întreprinderile să se dezvolte dincolo de piața internă a UE și va transforma Uniunea Europeană într-un loc și mai atractiv pentru întreprinderile de talie mondială. Deschiderea pieței europene ar trebui menținută și dezvoltată în continuare în domeniul digital. UE ar trebui să continue să insiste pentru același grad de deschidere și de asigurare efectivă a respectării drepturilor de proprietate intelectuală ale partenerilor noștri comerciali. Barierele din calea comerțului digital global afectează îndeosebi întreprinderile europene, deoarece UE este primul exportator mondial de servicii digitale. În acest scop, ar trebui elaborată în continuare o politică ambițioasă în materie de comerț digital și de investiții, inclusiv prin intermediul acordurilor de liber schimb ale UE²¹. O piață unică digitală finalizată poate contribui, de asemenea, la îndeplinirea agendei de dezvoltare pentru perioada de după 2015. Comisia va lucra la elaborarea unei abordări sustenabile față de guvernanta internetului prin intermediul modelului multiparticipativ cu scopul de a menține internetul liber și deschis.

5.3. Guvernanta eficace a pieței unice digitale

Reflectând responsabilitatea comună pentru realizarea la timp a acțiunilor din cadrul strategiei, Comisia va colabora cu Parlamentul European și cu Consiliul și își va consolida cooperarea cu ambele instituții. Comisia se va implica într-un dialog permanent cu părțile interesate cu scopul de a le informa privind procesul de elaborare a politicilor și de a asigura implementarea eficace a strategiei. Având în vedere caracterul transversal al strategiei privind piața unică digitală, punerea sa în aplicare va necesita sprijin din partea grupurilor de sprijin și consultative specializate. Comisia încurajează Consiliul European să transmită impulsul necesar și să examineze periodic progresele înregistrate. De asemenea, Comisia va avea ca obiectiv îmbunătățirea calității datelor și a analizelor necesare pentru susținerea pieței unice digitale prin punerea în comun a cunoștințelor relevante și prin facilitarea accesului publicului la acestea. Totodată, Comisia va continua să își dezvolte indicele economiei și societății digitale și va raporta cu regularitate cu privire la progresele înregistrate de prezenta strategie.

6. CONCLUZII

Strategia pentru o piață unică digitală se referă la transformarea societății europene și asigurarea faptului că aceasta poate înfrunta viitorul cu încredere. Comisia invită Parlamentul

²⁰ Comisia va explora modalitățile de a atrage mai mult capital de risc în contextul activității sale în ceea ce privește strategia privind piața unică și uniunea piețelor de capital [COM(2015) 63].

²¹ În toamna anului 2015, Comisia va prezenta o nouă strategie comercială și de investiții, care va aborda aspecte esențiale pentru agenda comercială digitală.

European și Consiliul să aprobe prezenta strategie pentru finalizarea, cât mai curând posibil, a pieței unice digitale și să se implice activ în implementarea sa, în strânsă cooperare cu toate părțile interesate relevante.

Anexă – Foaie de parcurs pentru finalizarea pieței unice digitale

Acțiuni ²²	Calendar
Un acces mai bun al consumatorilor și al întreprinderilor la bunuri și servicii digitale în întreaga Europă	
Propuneri legislative privind norme contractuale transfrontaliere, simple și eficiente, pentru consumatori și întreprinderi	2015
Revizuirea Regulamentului privind cooperarea în materie de protecție a consumatorului	2016
Măsuri în domeniul coletăriei	2016
O amplă examinare care să pregătească propunerile legislative menite să combată blocarea geografică nejustificată	2015
Ancheta în materie de concurență în sectorul comerțului electronic, referitoare la comerțul online de bunuri și prestările online de servicii	2015
Propuneri legislative privind reforma regimului drepturilor de autor	2015
Revizuirea directivei privind transmisiile prin satelit și cablu	2015/2016
Propuneri legislative în vederea reducerii sarcinii administrative a mediului de afaceri care decurge din regimurile diferite de TVA	2016
Crearea condițiilor adecvate pentru dezvoltarea rețelelor și a serviciilor digitale	
Propuneri legislative pentru a reforma normele actuale în sectorul telecomunicațiilor	2016
Revizuirea Directivei privind serviciile mass-media audiovizuale	2016
O analiză cuprinzătoare a rolului pe piață al platformelor, inclusiv a conținutului ilegal de pe internet	2015
Revizuirea Directivei asupra confidențialității și comunicațiilor electronice	2016
Instituirea unui parteneriat public-privat contractual în materie de securitate cibernetică	2016
Valorificarea la maximum a potențialului de creștere al economiei digitale	
Inițiative privind proprietatea asupra datelor, fluxul liber de date (de exemplu, între furnizorii de servicii de tip cloud) și un „cloud” la nivel european	2016
Adoptarea unui plan de standarde TIC prioritare și extinderea cadrului european de interoperabilitate pentru serviciile publice	2015
Un nou plan de acțiune privind guvernarea electronică, care va include o inițiativă privind principiul „doar o singură dată” și o inițiativă privind consolidarea interconectării registrelor comerțului	2016

²² Dacă măsurile enumerate sunt susceptibile să aibă efecte semnificative, vor fi însoțite de o evaluare separată a impactului, în conformitate cu principiile unei mai bune legiferări ale Comisiei.